

Dato:
27.06.2025

Til fellesskoleutvalget

Kontaktperson UngFunk:

Siri Espe

siri@ungefunksjonshemmede.no

Kontaktperson FFO:

Robyn Grøndahl

robyn.grondahl@ffo.no

FFO og UngFunk ekstra innspill Fellesskoleutvalget

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon og Unge Funksjonshemmede takker for muligheten til å komme med ytterlige innspill til utvalget for fremtidens fellesskole som supplerer våre tidligere innspill til utvalget både skriftlig og muntlig.

Fleksibilitet i skolen – handlingsrom for tilrettelegging er stort

Det er viktig å huske at en inkluderende fellesskole også må være fleksibel. Ikke alle elever har mulighet til å være fysisk til stede i klasserommet på heltid. Dette kan eksempelvis være på grunn av ufrivillig skolefravær, langvarig sykdom, behandling eller rehabilitering. En inkluderende skole må derfor også tilrettelegge for digital og teknologisk deltakelse.

Det finnes i dag flere hjelpemidler og teknologiske løsninger som kan bidra til at elever som må oppholde seg hjemme likevel kan delta i undervisning og skolemiljø.

Eksempelvis kan dette være roboter som gir tilstedeværelse i klasserommet, videokommunikasjon for deltakelse i undervisning og gruppearbeid, samt digitale samarbeidsverktøy og læremidler.

En moderne fellesskole må ta i bruk slike løsninger aktivt, og se på teknologi som en viktig ressurs for inkludering. Elever som av ulike årsaker må være hjemme, har like stort behov for – og rett til – å oppleve tilhørighet, mestring og deltakelse i det sosiale og faglige fellesskapet.

For å få til dette, må skolen ha både ressurser, kompetanse og systemer som støtter opp under fleksible opplæringsformer. Dette er en del av det å skape en virkelig tilgjengelig og inkluderende fellesskole. Det er i utgangspunktet et stort handlingsrom for å kunne få til tilrettelegging og fleksible løsninger i fellesskolen, men opplevelsen i dag er at man ikke klarer å utnytte potensialet som ligger der.

Barn og unge funkiser sin medvirkning

Vi håper utvalget sikrer medvirkning fra ulike elever, blant annet ved å snakke med barn og unge med funksjonsnedsettelse slik at de kan fortelle hva som er viktig for dem med tanke på fremtidens fellesskole. Funksjonshemmede barn og unge vet ofte hvor skoen trykker og hva man har behov for. Vi stiller oss også bak Redd Barna sitt skriftlig innspill, særlig med tanke på innspillene om barns medvirkning.

Relevante rapporter og kilder til kunnskapsgrunnlaget

I utvalgets arbeid anbefaler vi at dere tar med dere kunnskapsgrunnlaget som vi har listet opp under for å få et godt grunnlag med tanke på hvordan situasjonen til funksjonshemmede er i dagens fellesskole. Funksjonshemmede møter på mange ulike barrierer blant annet fordommer, negative holdninger, diskriminering og mangel på universell utforming, tilrettelegging og likestilling.

- NOU 2023:13 På Høy tid
 - På høy tid utredet situasjonen til personer med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom i Norge. Utvalget har utarbeidet en rekke anbefalinger og forslag til tiltak som vil fremme likestilling, hindre diskriminering, og bidra til ivaretagelse av menneskerettighetene.
 - Vi oppfordrer utvalget til å særlig se på situasjonsbeskrivelsene i kapittel 8 “Oppvekst, fritid og deltakelse for funksjonshindrede barn og unge” og kapittel 9 “Grunnskole og videregående opplæring”.
 - Lenke til NOU: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2023-13/id2974659/>
- NOVA ved Jon Erik Finnvold og Therese Dokken (2025). Utdanningsrevolusjonen, for hvem? Å vokse opp med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom i det norske utdanningssystemet
 - Lenke til notatet: <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/11250/3173995>
- Dysleksi Norge: Kompetansestatus. Læreres kompetanse om lese- og skrivevansker, matematikkvansker og språkvansker
 - Lenke til rapport: <https://dysleksinorge.no/rapport-om-laererkompetanse/>
- NOU 2016:17 På lik linje
 - Kapittel 8 “Opplæring”. Lenke til NOU: <https://www.regjeringen.no/contentassets/b0baf226586543ada7c530b4482678b8/no/pdfs/nou201620160017000dddpdfs.pdf>
- CRPD/C/NOR/CO/1: Committee on the Rights of Persons with Disabilities - Concluding observations on the initial report of Norway

Dato:
27.06.2025

- Lenke: <https://www.ohchr.org/en/documents/concluding-observations/crpdcnorco1-committee-rights-persons-disabilities-concluding>
- Fafo ved Terje Olsen og Gunnhild Frisell (2024). Summen av de stadige påminnelser – funksjonshemming, mikroaggresjon og helse
 - Les rapporten her: <https://www.fafo.no/prosjekter/fullforte-prosjekter/helsekonsekvenser-av-mikroaggresjon>